

การวิเคราะห์การบริโภคเนื้อพูทธบัร์ชญา

นางสาวฤทธิ์ มุขชากฉิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ISBN 974-636-868-4

อิชติกธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A BUDDHIST ANALYSIS ON THE CONSUMPTION

Miss Gullinee Mutakalin

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1996

ISBN 974-635-863-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การบริโภคแนวพุทธปรัชญา

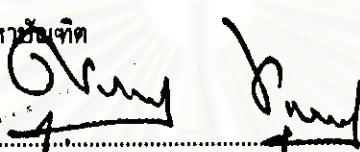
(A BUDDHIST ANALYSIS ON THE CONSUMPTION)

โดย นางสาวกุลลินี มุหะกอลิน

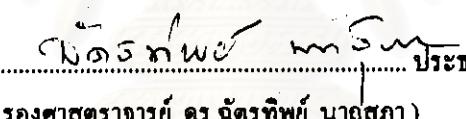
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

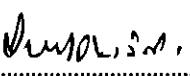

..... กับดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นาresh Patel ศุภวัฒน์ ชิตวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นัทไธป นาถสุก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กนกศักดิ์ แก้วเทพ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรવิทย์ เจริญเดช)

พิมพ์ด้นฉบับทัศน์อวิภานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวเพียงแผ่นเดียว

ฤกตินี นุทธากdin : การวิเคราะห์การบริโภคแนวทุกพรัชญา (A BUDDHIST ANALYSIS ON THE CONSUMPTION) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. ธรรมรงค์ เพ็ชรประเสริฐ , 149 หน้า.
ISBN 974-635-863-4

วิทยานิพนธ์ถูกตีความว่าเป็นวิจัยที่สำคัญ 3 ประการคือประการแรก เพื่อศึกษาและประเมินสาระแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคของเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ประการที่สอง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการของสังคมบริโภคนิยมปัจจุบันในบริบทของประวัติศาสตร์สังคม และประการสุดท้าย เพื่อขยายและเชื่อมโยงแนวคิดทุกพรัชญาเข้าสู่การศึกษาการบริโภคภายใต้กรอบของเศรษฐศาสตร์แนวทุกพรัชญา เมื่อบริบทการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาสาขการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ปัจจุบัน งานวิจัย และบทความต่างๆ ประกอบกัน

จากการศึกษาพบว่าเศรษฐศาสตร์กระแสหลักภายใต้กรอบนี้แบบนิวตันและเดส์การ์ต์นี้มีรากฐานมาจากปรัชญาปราชัยชนนีนิยมที่ยอมรับในธรรมชาติของการตอบสนองต่อความต้องการอันไม่จำกัดของมนุษย์ที่มีจุดเริ่มต้นการวิเคราะห์กิจกรรมการบริโภคจากอรรถประไชยหรือความพึงพอใจโดยใช้แนวคิดเชิงปริมาณซึ่งขยายและเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพึงพอใจที่มนุษย์ได้รับนั้น ได้นำมาสู่ความเข้าใจที่ว่าการบริโภคสินค้าและบริการในปริมาณที่มากกว่าอย่างจะก่อให้เกิดผลกระทบประไชยในปริมาณที่มากกว่าไปด้วยมนุษย์ซึ่งถูกผลักดันให้ต้องแสวงหา ครอบครอง สะสมและบริโภควัตถุให้อยู่ในปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา สังคมในปัจจุบันจึงอยู่ในรูปของสังคมบริโภคนิยมอันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้แรงกดดันนิยมสมัยใหม่ ในสังคมบริโภคนิยมนี้วัตถุหรือสินค้ามิได้มีคุณค่าในการใช้สอยจากคุณสมบัติทางธรรมชาติของมันแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับกำหนดให้เป็นตัวสะท้อนถึงคุณค่าหรือหัวหมายที่แฟลงอยู่ด้วย ในขณะเดียวกันเราจะพบว่า ทุกพรัชญาภายใต้กรอบนี้แบบนิวตันนี้ เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจถึงธรรมชาติและกฎของธรรมชาติบนหลักของปัจจัยการ ดังนั้นมุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์รวมจึงไม่อาจดำเนินถึงแต่ความต้องการอันไม่มีขอบเขตของตนเองเพียงส่วนเดียว การบริโภคในทัศนะนี้จึงมิใช่กิจกรรมที่เป็นจุดจบสิ้นภายในตัวเอง หากแต่เป็นเครื่องมือที่จะทำให้มุษย์สามารถฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้มีพอดีกับที่ก่อให้เกิดคุณภาพและเกื้อ大局ต่อทั้งสังคมและธรรมชาติ รูปแบบของการบริโภคจึงค้านริบกังวลถึงจุดนุ่งหนามาที่แท้จริงตามธรรมชาติและขัดเจ้ากัดในการรองรับจากธรรมชาติรวมถึงเป็นรูปแบบที่สามารถกระจายส่วนเกินออกไปให้กับมนุษย์ในสังคมที่ขาดเกลน ให้อ่านเพียง การบริโภคในบริบทของทุกพรัชญาจึงถือเป็นรูปแบบทางเดือกหนึ่งของมนุษย์ในการก้าวออกไปจากวิถีการบริโภคในสังคมบริโภคนิยม

พิมพ์ด้วยน้ำเงินทั้งหมดโดยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวเพียงแผ่นเดียว

C660080 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD:

CONSUMPTION / BUDDHIST

GULLINEE MUTAKALIN : A BUDDHIST ANALYSIS ON THE CONSUMPTION

THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. NARONG PETPRASERT, Ph.d. 149 pp.

ISBN 974-635-863-4

The main objectives of this thesis are to study and evaluate the consumption's concept of mainstream economics, to study and analyze the development of current consumerism society in the context of social history, and to expand and link Buddhist philosophy to the study of consumption under Buddhist economics framework. The methodology of this thesis is based on documentary researches.

Mainstream economics under the Newton-Descartes paradigm has its foundation from utilitarianism which believes that human nature generates unlimited wants. Utilitarianism uses utility or preference as an indicator to measure the satisfaction level of consumers. This idea leads to the understanding that the more goods or services are consumed, the greater utility consumers have. Therefore, a person try to own and consume more than (s)he need. Today society is under consumerism because of the growth of modern capitalism. Objects or commodities have not only use value from their nature, but also hidden value or sign. Buddhist philosophy with holistic paradigm illuminate the nature and the law of nature under causal occurrence. Human beings as part of holistic nature should not aware only their unlimited wants. The consumption under this paradigm is not a self-ending activity but a means that allows human beings to attain true well-being ; it 's a means of practice and development for further potentialities in order to balance and harmonize between humans behavior and society with nature which are mutually supportive. Moderate consumption should consider the true value, ecological limitation and distribution of the rest to other people. Therefore, the consumption under Buddhist philosophy should be an alternative for mankind to prevent the mode of consumption that creates problems or suffering to human beings

ภาควิชา.....

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จถูกต้องไปได้ด้วยคุณภาพเยี่ยมมาก ด้วยความช่วยเหลือและร่วมมือของบุคคลหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์รัตน์ ประเสริฐ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้เสนอความคิดทางเศรษฐศาสตร์แนวทฤษฎีใหม่ๆ ให้คำปรึกษาแนะนำและสละเวลาแก่ในระหว่างงานวิทยานิพนธ์ส่วนต่างๆ ด้วยความอดทนอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. กนกศักดิ์ แก้วเทพ ที่ได้เสาะหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ผู้เขียน ตลอดจนเสียสละเวลาแนะนำแนวทาง ข้อมูล และความคิดเห็นต่างๆ ให้กับผู้เขียนตลอดมา รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัครพิพัฒน์ นาดสุภา และรองศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ เจริญเดช ที่ให้ความรู้และชี้แนะแนวทางต่างๆ แก่ผู้เขียน

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน ๆ คุณสุพร พิรุณสุกร ผู้รับฟังให้ความคิดเห็นและให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดมา คุณบัณฑิต ผังนิรันดร์และ คุณสุชาติ ศรีวัฒน์ ที่อยู่เป็นเพื่อนสนับสนุนวิทยานิพนธ์ คุณชนิศา สุกแสลงปัญญา ที่กรุณาช่วยเรียบเรียงบทคัดย่อฯ คุณเกรียงชัย สารีแก้ว ที่ช่วยคูดก่อนพิจารณาให้กับผู้เขียน คุณกั่งแก้ว อุคนชัยฤทธิ์ คุณชนิศา บุญเกิด และคุณถืออิจิต ถินพังงาที่ช่วยรับฟังปัญหาต่างๆ ของคุณเพื่อน ฯที่ไกรนาม ถาม ได้ให้กำลังใจและรอดูของการสืบสุคหน้าที่นิสิตของผู้เขียนอย่างอุดหน朋มาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะ คุณวิภาวดี ธรรมรงค์พงษ์ และคุณรัชดา ธรรมาก

ท้ายที่สุดผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ให้โอกาสและเวลาในการศึกษาแก่ผู้เขียนตลอดมา คุณพ่อที่สอนให้ผู้เขียนรักการศึกษาและพร้อมที่จะเสมอมา ความรู้ คุณแม่ที่สอนให้ผู้เขียนมีความพยาบาลและอุดหน朋 คุณบุรชัย น้องชายที่ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเพื่อสิ่งต่างๆ เสมอมา ลูกที่ยังนี้ผู้เขียนต้องขอบคุณเหตุปัจจัยต่างๆ ที่มาร่วมกัน ทำให้ผู้เขียนมีความสนิทใจเรียนรู้ทุกชนิดอย่างที่ให้ความรู้ที่ทรงคุณค่ายิ่งคือการค่านิยมชีวิต ผู้เขียนหวังว่างานชิ้นนี้จะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเศรษฐศาสตร์หันมาให้ความสนใจและยอมรับการเรียนรู้ การสอนในมิติที่มีความแตกต่างออกไปจากกรอบความคิดเดิม เพื่อให้เกิดการศึกษาที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงๆ ทางนี้ขอแสดงความประการใจในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอน้อมรับเอาไว้แล้วเป็นสักดิ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
บทที่	
๑.บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.4 วิธีการศึกษา.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
๒.พัฒนาการแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์	
2.1 แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ในยุคเริ่มต้น.....	7
2.2 แนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิมและความรู้เบื้องต้น: เศรษฐศาสตร์ ภายใต้กระบวนการทัศน์แบบนิวตันและเดส์การ์ต.....	10
2.2.1 แนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์คลาสสิก.....	13
2.2.2 แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์นิโอลลิติก.....	18
2.2.3 แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์นักภาคแบนเกอร์.....	22
2.3 การเคลื่อนข่ายกระบวนการทัศน์เข้าสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ของวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ : กระบวนการทัศน์แบบบองค์รวม.....	23
2.4 ทฤษฎีปรัชญา : การหวนกลับไปพิจารณากรฐานทางพุทธธรรมใน กระบวนการทัศน์ใหม่.....	32
2.5 การก้าวเข้าสู่เศรษฐศาสตร์แนวทุก.....	37

3.แนวคิดเรื่องการบริโภคในทักษะของเพรษญาศตร์กระແဆดัก

3.1 ปรัชญาประไชชน์นิยมในฐานะของปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อความเชื่าในธรรมชาติของมนุษย์ในทักษะของเพรษญาศตร์กระແဆดัก.....	44
3.1.1 แนวความคิดประไชชน์นิยมของเบนเนชัน.....	45
3.1.2 แนวคิดประไชชน์นิยมของนิດล์.....	47
3.1.3 วิจารณ์แนวคิดประไชชน์นิยม.....	48
3.2 ทฤษฎีการบริโภคของเพรษญาศตร์กระແဆดัก.....	54
3.2.1 ทฤษฎีอรรถประไชชน์.....	54
3.2.2 ทฤษฎีเส้นแห่งความพึงพอใจเท่ากัน.....	56
3.2.3 วิจารณ์ทฤษฎีการบริโภค.....	58

4.สังคมบริโภคนิยม : วิถีชีวิตของมนุษย์ภายใต้ระบบเพรษญาศตร์ที่สังคมทุนนิยม

สมัยใหม่

4.1 สังคมบริโภคนิยม.....	62
4.2 บทวิเคราะห์สังคมบริโภคนิยม.....	67

5.แนวคิดเรื่องการบริโภคในทักษะของพุทธปรัชญา

5.1 การก่อตัวและที่มาของแนวคิดพุทธปรัชญา.....	82
5.2 ความเชื่าในธรรมชาติของมนุษย์ในทักษะพุทธปรัชญา.....	89
5.2.1 ความเชื่อใจต่อปัญหา(ความทุกข์)และสาเหตุของปัญหา ของมนุษย์ในสังคม.....	89
5.2.2 กระบวนการแก้ปัญหา : หนทางแห่งการคัมภุก.....	95
5.3 แนวคิดเรื่องการบริโภค : การบริโภคในฐานะของวิถีทางไปสู่การ การพัฒนามนุษยภาพที่สมบูรณ์.....	98
5.3.1 ความต้องการของมนุษย์.....	103
5.3.2 กิจกรรมการบริโภค.....	106
5.3.3 การผลิต.....	116
5.4 ความสุขในทักษะของพุทธปรัชญา.....	118
5.5 การพัฒนามนุษยภาพอันสมบูรณ์.....	120

6.บทสรุป

6.1 การเปรียบเทียบกระบวนการทักษะทางความคิดทางเศรษฐกิจ.....	125
6.2 พฤติกรรมของนักลงทุนในประเทศไทย.....	138
6.3 บทสรุป.....	140
 รายการอ้างอิง.....	142
 ประวัติผู้เขียน.....	149

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**